

A „MURAKOZ“
megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési árak:
Egészévre 4 frt. — kr.
Félévre 2 frt. — kr.
Negyedévre 1 frt. — kr.
A lap szellemi részét illető közlemények a „Muraköz“ szerkesztőségéhez, az előfizetési díjak pedig Fischel Fülöp könyvkereskedéséhez Csáktornyára küldendők

MURAKÖZ

MEDJIMURJE

„MEDJIMURJE“
Izlazi svaku nedelju
Cena mu je:
Na celo leto 4 frt — kr
Na pol leta 2 frt — kr
Na četvert 1 frt — kr
Sva pisma i pošiljke nai se pošiljaju „Uredničtvu Medjimurja“ a predplata knjižaru Filipa Fischela vu Čakovcu.

VEGYESTARTALMU HETILAP I NOVINE ZA MEDJIMURSKI PUK.

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP. | IZLAZI SVAKU NEDELJU

Csáktornya a nagy hőségben.

Tikkasztó meleg van! A ki nem hiszi, jöjjön a nyári hónapok alatt Csáktornyára. A napernyő, a könnyű ruha, meg a hűsítő italok semmit sem használnak; majd elolvad az ember! De hogy is ne! A nap által megmelegített és a falak között megszorult levegő ugyancsak veritékezni készíti azon nem irigylendő számtalanokat akiket sorsuk a nyári hónapokban Csáktornyan feledett.

Másutt mégis van árnyas hely. Az utcák mindkét oldalán lombos fák fogják fel a nap sugarait és ellensúlyozzák annak melegét. Csáktornyan erről szó sincs. Pedig alig kerülne pénzbe az egész dolog. Ha a város csak néhány évvel ezelőtt gondolt volna arra, hogy egészségi és szépségügyi szempontból őseik nagy mulasztást követtek el azzal, hogy elfelejtették az utcákat befásítani, akkor már most árnyas fák alatt sétálhatnánk Csáktornya utcáin aztán meg egészen más formája is volna a városnak. — Példát venni ne menjünk messze. Csak megyénk több városát nézzük meg. Zala-Egerszegen, Kanizsán nagy köszönet illeti meg a város atyáit, kik az említett városok utcáit befásították, sétaterüket szépítették s gyarapították és a lakók pihenésére s üdülésére gondoltak. A rohamosan haladó Csáktornya város atyái szerezenek e tekintetben is érdemeket a dicséretre s elismerésre!

Csáktornyanak van jól gondozott faiskolája, talál benne meg a vidéki erdőkben elég alkalmas fát. Csak el kell rendelni és egy hét múlva helyre van hozva a tizedéves mulasztás.

Még egyre van égető szüksége Csáktornyanak: Fürdőre! Oh be sokan áldanak a fürdő létesítőt! Csak 3000 frtba kerülne az öltözők az uszoda s a kádak felállítás és felszerelése

Erről a dolgról minden meleg nap beszél a közönség s „nincs vizünk!“ felkiáltással tér felette napirendre. Az igaz, hogy nincs Muránk, Drávánk sem Balatonunk. De van Ernavánk, fel lehet annak vizét ogni s összegyűjteni. Ha kiszárad, kutból is lehet annyit szivattyuzni, amennyiben 50—60 ember megfürdhet. Kanizsán sem folyik keresztül a Duna mégis fürödnek s usznak mindennap a kutból szivattyúzott vízben. Nem azt mondom ezzel, hogy oly nagy szabású fürdőt csináltassunk, mint a kanizsaiak. A szegényebb igényeknek megfelelő fürdő is megtenné a szolgálatot a pokoli melegben. 3—4000 ezer frt értékű részvényt hamar alá lehetne írni Csáktornyan. A részvények kamatoznának, a közönség meg fürödnék.

Vegyük kezökbe a dolgot azok, akik a vezetésre hivatva vannak és jövő ilyenkorra már árnyas fák alatt sétálhatunk a fürdőbe. Be sokan vannak, akik ezt velem együtt várva várják!

H I R E K.

— A csáktornyai nő-egylet által f. hó 13-án rendezett tavaszi táncmulatságon kevés, de válogatott közönség vett részt. Mindenki jól mulatott. A szépnemhez tartozó rendezőbizottság tagjai tul akartak tenni egyik a másikán a vendégek a szívélyes fogadásán. A táncoló fiatalok ugyancsak robotolt az agyag talajon. De feledtette fáradalmukat a sok szép táncosnő s kitartással jutalmazta a tánc-

istennőjének napszámait. Bennt az izléssel diszitett tánchelyiségben a közönség költőikint a kerti helyiségben, hogy ugy mondjam a közönség prózai része mulatott elég zajosan. Baumhak kitett magáért, a gyois és pontos kiszolgálás ellen nem csak, hogy semmi kifogás nem volt, hanem mindenki által dicsértetett. Mégis — másnap általános volt a panasz. Mindenki főfájásról panaszkodott. Ennek meg a t. városi és vasuti orvos ur szakértő állítása szerent nem a „szilvási bor“ minősége, hanem a mennyisége volt az okozója. No, de bármiként volt is a dolog, annyi tény hogy a közönség jól érezte magát. Bizonyítja állításomat az, hogy addig mozdulni sem akart a táncoló fiatalok, míg reggelfel az elnökség rá nem huzatta a „Rákócy“, továbbá egyik bizonyítékul azt is felhozhatom, hogy másnap megint összejöött ugyanott maradékra a közönség kitartóbb része.

— A csáktornyai jótékony nőegylet által f. hó 13-án tartott tavaszi táncmulatság alkalmával felülfizettek: Deák Józsefné 1 frtot, Pecsornik Ignácné 1 frtot, Hajdimegg Szilárdné 1 frtot, Mayerscsák Gyuláné 1 frtot, Böles Sándor 1 frtot, Zakál Henrik 1 frtot, Konyáry Mihályné 1 frtot, Ziegler Kálmán 3 frtot, Dr. Krasovec Ignác 2 frtot, Pullai Zsigmond 4 frtot, Sárosy László 2 frtot, Hirschmann Mózes 1 frtot, Mandl Róbert 3 frtot, Morandini Jakab 2 frtot, Samu József 1 frtot, Grézli János 1 frtot, Neumann Vilmos 1 frtot. A nemes szívű adakozók becses adományaikért, fogadják az egylet leghálás köszönetét. Az egylet nevében: Jeney Gusztáv, egyl. titkár.

— Jótékonyági ügy. A csáktornyai közs. iskolaszék gyűjtést rendezett saját kebelében, hogy a zárünnepély alkalmával a közs. polgári és elemi iskolai növendékek közül a szorgalmas és jóviselőt tanulókat jutalmazza s ez által továbbra is kitartásra buzdítsa. A tanügy lelkes barátai, kik hazafias buzgósággal áldoztak e nemes célra a következők: Ziegler K. 5 frt, Dr. Schwarz A. 1 frt, Tódor J. 2 frt, Bernyák K. 1 frt, Simon L. 1 frt, Stefáns M. 1 frt, ifj. Szei-verth A. 2 frt, Morandini J. 2 frt, Baron L. 2 frt, Hochfluss 1 frt, Hirschmann S. 1 frt, Böles S. 1 frt, Grész A. 1 frt, Rosenberg L. 2 frt, Mollnár E. 2 frt, Szilágyi Gy. 2 frt, Nuzsy M. 1 frt, Zakál H. 5 frt, Sárosy L. 2 frt, Dr. Krasovec J. 5 frt. Összesen: 39 frt. Fogadják a felsorolt szives adakozók a tanügy nevében a polgári és községi elemi iskolai tanító-testületnek hálás köszönetét.

— Panasz van a podtureni pósthivatal ellen. Több t. előfizetőnk hetekig nem juthat leveleihez s lapunkhoz. Felkérjük a t. postamester urat, hogy ha a nálunk jelentett panasz való: sziveskedjék arra többé nem adni okot.

A fekete könyvből. Sternát István zebáneci lakos kamaráját eddigelé ismeretlen tettesek feltörték és abból egy és fél mázsa zsirt és három kenyeret 60 forintnyi értékben elloptak. — Novák Rémus vullariai lakosnak f. hó 8-án a legelőről 3 drb. lovát ismeretlen tettesek eltovajolták. — Medlobi Pál vucsetineci lakos háza f. hó 11-én feltörtétn, abból ismeretlen tettesek 65 frt értékű ruhaneműt loptak el. — Varga Miklós ivánoveczi lakos f. hó 13-án éjjel a tyukok lármáját hallván, kiment és a futásnak induló tyukotvajt, Toplek József személyében elfogta s a bírónak adta át. A bíró az általános ismert tolvajt, ki már több ízben büntetve volt, megköltözve a csendőr járőr oda érkezteig őriz-

tette. A járőr a tyukaszt bekísérte és most ebben a nagy melegben ő kelme a hűvösön ül.

— A csáktornyai községi elemi népiskolában az évi nyilvános befejező vizsgálatok a következő rendben fognak megtartatni: Jun. 20-án délelőtt, az öszes osztályokban, hittanból. Az iskolaszéki kiküldött: Zábávník Alajos. Jun. 22-én délelőtt az 1-ső, 2-dik és 3-dik fiuosztályban. Az iskolaszéki kiküldött: Deák József. Délután a 4-dik fiuosztályban. Az iskolaszéki kiküldött: Bencsák Ferencz. Jun. 23-án délelőtt az 1-ső, 2-dik, 3-dik és 4-dik leányosztályban. Az iskolaszéki kiküldött: Mollnár József. Délután az 5-dik és 6-dik leányosztályban. Az iskolaszéki kiküldött: dr. Krasovec Ignác. A tanév ünnepélyes bezárása jun. hó 27-én délelőtt történik, miről a t. szülők és tanügybarátok tisztelettel értesítettek. Csáktornya, 1885 jun. hó 18-án.

Az igazgatóság.

— A csáktornya-zágrábi vasut részvényeit hir szerint junius 16-án bocsátották ki. A címletek 5 százalékat fognak kamatozni aranyban, s 3.1 millió forintot képviselnek. A részvények garanciáját a magyar államvasutakkal kötött üzleti szerződés képezi. A bérösszeg, melynek fizetésére ez utóbbiak kötelezték magukat, jóval nagyobb a részvények kamatjának fődözésére szükséges összegnél. A részvényeket a Majna melletti Frankfurtban aláírás utján bocsátják ki.

— Meghívás. A csáktornyai polgári iskolában a f. évi zárvizsgálatok a következő rendben és időben tartatnak meg: Junius 20-án d. u. a hittanból valamennyi osztályban. A többi tantárgyból: junius 24-én délelőtt az 1-ső osztályban, d. u. a 2-dik osztályban, 25-én délelőtt a 3-dik osztályban és ezen osztály vizsgálatának befejezésével a 3-dik, 4-dik, 5-dik és 6-dik osztály énekvizsgája együtt, délután a 4-dik osztály és valamennyi osztály tornavizsgája az iskola tornahelyiségében, 26-án délelőtt az 5-dik és 6-dik osztály vizsgálatok együtt. E vizsgálatok reggel 9 órakor és délután 2 órakor veszik kezdetüket. Junius 27-én reggel 8 órakor Te Deum és zárünnepély. A vizsgálatokra és zárünnepélyre a t. c. szülők és tanügybarátok tisztelettel meghívotnak. Csáktornyan, 1885 január hó 20-án.

Az igazgatóság

— Muraköz a zalamegyei gazd, egyesületben. A megyei gazd, egyesületnek mult hóban tartott közgyűlésén az alsó-domborui fedeztetési állomáson felügyelőül Hirschler Lipót ur választatott meg. A gazdasági egyesület Gerencsér György, Koos Jakab, Kocuván Bertalan, Majhen Ferenc és Markus L. népisk. tanítóknak szederfa magot és a szederfa mag vetést és szederfa tenyésztést tárgyazó utasítást küldött meg a selyemtenyésztés céljából. A kívánt ellenőrzés tekintetéből Szabó Imre, Hajós Mihály és Soós Kálmán urak, mint a községi faiskola felügyelők felkértek, miszerint a küldött szederfamagnak az illető községi faiskolákban miként eszközölték kezeléséről a helyszínen meggyőződni és arról az egyesületet értesíteni sziveskedjenek.

— A kiállításra utazóknak nem tudjuk eléggé ajánlani a kiállítási (hivatalos) kalauzt, melyet Balogh Vince kiáll. titkár, Toldy Ferenc az orsz. biz. jegyzője és Gelléry Mór az orsz. iparegyl. titkára szerkesztettek. A mű elegáns vászonkötésben, hatvanöt köppel és a kiállítás színes térképével jelent meg, Különösen megfizethetlen a közönségre nézve

s térképen kombinált utmutató, melyen haladva rövid idő alatt, mindent megláthat a kiállítást látogató, nem kell terv nélkül bolyongnia. zA ára 50 kr. Kapható a helybeli könyvkereskedésben.

Irodalom.

(E rovat alatt felsorolt művek kaphatók és megrendelhetők FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésben Csak-tornyan.)

Vettük a „GONDÜZŐ” 35. 36. 37. számait a szokott változatos tartalommal. Áttekintve azokat, meggyőződünk, hogy e kitűnően szerkesztett szépirodalmi hetilap a hasonló vállalatok közt kiváló helyet foglal el, miért is méltán megérdemli a pártfogást, melyben olvasó közönségünk tömegesen részesíti. Különösen nagy értéket adnak e lapnak: Tolnay Lajos az „Új főspan” című regénye, melyben szerző a megyei élet visszaélései ellen tör lándzsát. — P. Szathmáry Károlytól „Székely támad, székely bánja” történeti regény, melyben jeles írónk a Dézsfalé jobbágylazadás korát megkapóan ecseteli — Margittay Dezső az ő szokott kedélyes irásával a „Végzet” című társadalmi regényét folytatja — ezek mellett a külföldi regény-irodalom egyik legkiválóbb képviselője Marlitt E. „A granatköves asszony” nagy feltűnést keltett regényével találkozunk. Ugy nagyobb dolgokat közt kellemes pihenőt nyújtanak: Bodnár Zsigmond „Az igazi elbeszélés”, — Komócsy Józseftől „Pünkösdi ünnepére” költemény. — Varsányi Gyulától: „Az ereklye” kis elbeszélés, — Bartha Rezsőnél: „Miért maradt Samu bátyám agglegény?” elbeszélés, — Szarkay Ernő rajza „A fehér rózsák” — Kulcsár Ernő költeménye; „A becsület utján” Balázs Sándor keleti regéje: „Ah, ha gazdag volnék.” — Rhédey István rajza: „A mire a bővirág kinyílik.” A borítékon: „A magyar gazdaszony” rovat, haz és tüzhely, kertészeti csevegések, vegyesek címe alatt, hasznos tudnivalókat, a talányok rovata kis fejtörő foglalkozást nyújt. A vasárnapokonként megjelenő „GONDÜZŐ”-nek előfizetési ára: egy negyedévre 1 frt 50 kr., félévre 3 frt., egész évre 6 frt. Előfizethetni a kiadónál (Székely Aladár Budapest, Dob-utca 14.) ki mindenkinek szívesen küld mutatvány-számot ingyen és bérmentve, ki e végett hozzáfordul.

SZÁZ POLITIKAI és történeti levél Horvátországról, írta Pesty Frigyes akadémiai tag, megjelent az akadémiai könyvkereskedésben. Ára a 420 oldalra terjedő műnek 3 frt.

KOSSUTH LAJOS iratai összevont népies kiadásban. A szerző meghatalmazásával szerkesztette Helfy Ignác. Az iratoknak rövidített, de nem megcsontított kiadása ez. Két hetekenként jelenik meg belőle egy füzet, az egész 20—25 füzet lesz, a egy füzet ára 30 kr.

MAGYARORSZÁG iparosainak és kereskedőinek cím és lakjegyzéke. (2 kötetben 1597 oldalon) a legutóbbi ipar-

statistikai felvételek hivatalos adatai alapján az orsz. m. k. statisztikai hivatal örökösége mellett szerkesztette dr. Jekelfalussy József miniszteri titkár. Ára a két hatalmas kötetnek 15 frt.

ZENEMŰVEK. Országos kiállítási induló, zongorára szerző Engländer Lajos, gr. Zichy Jenő arképpével. Ára 75 kr. „Az isteni Lujza” gyorspolka zongorára (Blaha Lujzának ajánlva) Konti Józseftől; ára 75 kr. Eppen most jelentek meg és a szintén a helybeli könyvkereskedésben kaphatók.

TÖRVÉNY KIADÁSOK az állami tisztviselők, altisztek és szolgák nyugdíjazásáról, és a m. kir. posta-takarék-pénztárról szóló törvények. Ára az elsőnek 30 — a másodiknak 20 krajcár.

C S A R N O K.

Muraközi népmese.

„A pribiszláveci jó boszorkány”

Régen volt, talán 200 esztendőnél is régebben, hogy a pribiszláveci faluvégén egy öreg javasasszony lakott, kit a vidéken egyszerűen csak „jó boszorkány” név alatt emlegettek, mert mindig csak jót mivelt a hozzája folyamodókkal.

Volt ennek a javasasszonynak — mint sokan állították, ... egy olyan bűbajos tükre, hogy aki hozzá ajándékokat vitt, ő annak a tükörből varázsszavak kíséretében szerencsét profeciált.

Szentül hitte az egész falu, hogy a „jó boszorkány” tünderekkel áll összeköttetésben s így őt mindannyian tisztelték és szerették. Mert voltak ám abban a régi világban „rossz boszorkányok” is, így p. o. többek között Perlakon az 1615. évben is elégettek egy „rossz boszorkány”-t azért, mivel egy izben nagy jégesőt csinált, mely az egész határt elverte.

Ehez a „jó boszorkány”-hoz ment tehát egyszer Kovács Margit muraközi viruló szép szűz, azon kéressel, miszerint a csodatükörből megtudja azt, vajjon szerencsés s boldog leendő Baksa Pistával, ha hozzá hitvestársul megyen, mert tudnivaló, hogy ez idő szerint ő annak jegyese volt. Jövendölése jutalmául 25 darab ludtojást olvasott le a javasasszony pirosselyem kötényébe.

Elkezdte azután a „jó boszorkány” az ő jóslási ceremóniáját. A leányt letérdeltetve egy kenyérszakasztó kosárra, a jobb kezébe adott egy égő szentelt gyertyát azon tásitással, hogy míg ő a tükörben a jövendőt vizsgálja fogja, addig Margit folyton e szót mondogassa:

„Szerelem! szerelem! szerelem!”

A tükörolvasás véghez ment, Margit feszülve figyelt. A boszorkány sárga ajkai körüli vidám mosolygás vala látható.

— Hát bizony kedves lányom, Margit! nagy öröm vár rád: boldog és szerencsés fogsz lenni. Hanem a tükör egy kissé elhomályosult s ez azt jelenti, hogy csak úgy teljesül be jóslásom, ha adandó tanácsaimat elfogadod — és holnap még 13 tojást hozasz. Rövid tanácsom pedig ez: „Viseltesz uradhoz igazi hűséggel, ne cifrázd magadat tarka pántlikákkal, hanem a ház körül légy szorgalmas. ... Megfogadod?”

... Meg édes néni, s igen köszönöm.

... No hát akkor boldog és szerencsés leendesz. De ne feledd el a 13 tojást.

Margit másnap megvitte a 13 tojást, egy hétre rá megessett a lakodalom s minthogy az adott tanácsokat híven megtartotta: oly boldog és szerencsés lett, hogy ha meg nem halt volna: „Dejszen! nincs jobb feleség egész Muraközben, mint az én drága Margitom!”

Be kár, hogy mai napság nincs itt olyan jó boszorkány, pedig de sok leány eljárná jövendőt jóslatni a bűbajos tükörhöz.

Ugyan hányan tartanak meg a nyert jótanácsokat?

BÁLINTFFY BÁLINT

HORVATSKI DEL „MEDJIMURJA”

Tekućine.

Voda. Čele zemlje, kak od znutra tak od zvuna najveksi del je voda. Vu bilji nah je najveksi del vode, pak i vu najsuhešem drévu je desete stran vode. Prez vode nebi niti clovek niti živinče, niti bilina živeti mogli. Našega tela veliki del je takaj voda, koja je za zdržavanje života jako potrebita. Vodu ali čisto ali pak s drugimi hranami jemlemo k sebi. Voda za piti mora biti čista prez farbe, prekviljiva i prez svakoga čudnovitoga teka i duhe. Stojecu vodu, mlaku čez svugljenom napunjeno rešeto precedimo i tak je onda dobra za piti; i to tak, vu jednu skelce nalejemo vodu, pak nuter falačec beloga cukora denemo i to zateknemo, pak denemo do drugoga dneva na stran, ako je i drugi den čista ta voda, onda je i zdrava i dobra i moremo ju hasnuvati.

Najbolše je zvirališčena voda. Vu pijenju vode moramo takaj reda držati, najedenput čudaj piti, na pr. za mastnimi hranami nije dobro, jako mrzlu vodu takaj nevalja piti, ar čez to se ne samo zubi nego i zeludec kvari.

Moramo razlučiti trdu i mehku vodu. Med mehke vode računamo deždjevnica i tekuće vode. Zdenčene i zvirališčne vode su trdeše ar vu njih je dost vapna raztalenoga.

O c e t. Dobroga octa moći je po tim prepoznati, ako je čisti i prekviljivi i ako nema lužnoga i goručega teka, pak ako nije žuhki. Octa si sigurno svaka gazdarica sama dela, ar prvič faleše dojde a drugoč je bolše, ar štacunski ocet je škodljivi i pomešan s kajkakvimi škodljivimi stvarima. p. s. vitriolom.

Dobroga octa je moći iz vina napraviti, ako vino na toplom ostavimo, tak da zrak do njega more. Dobroga vinskoga octa je moći i iz nezreloga grozdja napraviti ako ozmeknemo i mošta vu ranjgli na ogenj denemo, gde se dobre pol vure kuha a medtem ga moramo openiti i onda vu stekla nalejati. Tak vu stekli ga denemo na sunce nekoliko dni i onda vu čista stekla, pak ž njim vu privnicu i gotov je vinski ocet.

Iz gniloga sada moći je takaj dobroga octa napraviti, ako vu jeseni i čez celu zimu vu jeden lagev spravljamo gnile jabuke, hruške i belinje, pak to sprešamo, to prešanje nalejemo vu takovu posudu, koja nije počinjena.

Tak onda stoji tri — četiri dni, med tem oberemo sko se kaj nad tim prešanjem nabere.

Onda pak nalejemo vu lagev i denemo vu toplu hizu, gde se za nekoliko tjednov dober ocet napravi.

Octa nesmemo nigdar vu činjeni ali kuferni posudi držati, ar je to čemerno.

O l j e. Olje je skorom vu svaki bilini moći najti. I cvotje dobru duhu od olja dobiva.

Največ olja za jesti je vu olivi, lenu, maku i vu sunčanici.

Vu lešnjaku, orehu i mandalici ga takaj dosta olja.

Za tem vu repici, konoplji, vu tikvinih koščicah je takaj čudaj olja, ali ne za jesti nego za drugu hasen, kak naprimer za svetiti.

Vu kuhnji za šalatu hasnujemo iz olivnoga sada olje, koje je žuto i dobroga teka. Žuhko olje je već pokvarjeno i tak zdravju jako škodi. Dobro olivinsko olje (Baum cel) zamenjuju s wačovinim i repičnim oljem kaj je moći prepoznati, ako vu stekli olje stepemo i mehurčići koji postaneju sami od sebe neprejdeju, onda je to već zamenjeno olje, koje je sam na kip onoga napravljeno.

Da nam se olje nepokvari, treba je dobro zateknjeno držati a v zimi paziti, da se nesmrzne, ar čez to čudaj gubi od dobrote.

Med. Najbolši je tekući med, kojega dobimo ako seti vu jedno sito denemo i onda nad zdelu, vezda vu siti s žlicom meda združdimo i na toplu mesto denemo i tak prek scuri vu zdelu.

Seti onda zežmeknemo, da budu gotove za pripravljanje vojska. Meda vu veliku posudu denemo i držimo na toplom mestu, gde dlčna dobi, kojega onda pazljivo žlicom oberemo i gotov je dober tekući med.

Preostale seti vu čisti ranjgli raztalismo i damo zavreti, onda vu dugovastu platnenu vrećicu nalejemo pak prešamo i tak grdoba i nepotrebita stvari vu vrećici ostaneju a vojsk vu zdelu scuri. Vu zdelu vodu denemo, kaj se vojsk mam stane. Ako nam se nevidi dosta čist, onda ga još jedenput prekuhamo i nad vreće precedimo.

Nazadnje ga vu moku posudu precedimo, gde se fletno stane i dober je za hasen ili prodaju.

KOVACSEVICS ISTVÁN.

ZABAVA.

Vmoritelj.

Vesela igra vu jednom činu.

(Dalje.)

Šandor (pokaže na Rozu). A ova gospođična?

Lovasdy. Jedna ostavljenaa na a rodbina. (Megne Rozi, da naj otide).

Šandor. Veselim se! ova vugodna lica daju mi pozabiti dugi moj put.

Lovasdy, (da stolca). Naj se dostojno sestii.

Šandor. Vnoga lēpa sem ja već čul od ove gospodske obiteli; vezda je anda očivestno pred menom, zakaj je tuliko putnikov tak težkim srcem ov kraj ostavilo. Gdo je pogledal gda vu te oči i more reči, da nije ljubil?

Kristina. Kak lēpo govori!

Roza (na stran). Poznam te dragi! vnogo sreće k ovi dvojbene igri. (Otide).

Šandor. Ako dopustiju gospon poštamester, pri njih si zemem stan, i onak budemo jeden s drugim posla imeli.

Lovasdy. Za veliku si držim sreću, ov hip pošlem doli po ladice. He Miko!

Šandor. Naj se netrudiju, ja čisto nepoznato s lehkim terhom putujem, zutra mi dojde družina s tarnimi kolii.

Lovasdy (na stranu prama Kristini). Kristina! tarna kola! (k Šandaruu.) Nebi li smel prosim poizno za ime njihovo pitati?

Šandor. Baron Prišlinskyaušiczky Naziau-zenuš!

Kristina. Ah! kak milo, lēpo ime je to šicki šicki.

Šandor. Morti gospodična poznaju to ime?

Kristina. Samo konec imena. Ah visokorodjeni gospon! ovo ime me zmislili na moju dragu macku, koja mije zginula, o kuliku put sem ja njoj rekla: šicki! šicki!

Lovasdy. Nedonašaj naprē svoju mačku pogledni v kuhnju!

Kristina. Idem, idem još budem tak srećna, za toga se preporučam njihovoj visokorodjenosti.

Šandor. Ja sem jednak čovek, koj taki povem v kakvom sem gde poslu, zato budem povedal, zakaj sem došal.

Miko. Već sem ja povedal.

Lovasdy. Idi na svoj posel

Miko. Razmem gospou. Otide.

Lovasdy. Naj dostoju zapovedati.

Šandor. Im sem s grofom Ligetfiom, koj je moj najbolji prijatelj, vu pogodbi, kaj se ovoga mesta tiče.

Lovasdy. Čujem, čujem!

Šandor. Ali predi, nego bi tuliko penez vun dal, zelet sem si pregledati ovoga imanja znutrešnje i vnjsko stanje, da se nevkanim.

Lovasdy. Jako mudro su dostajali odrediti, vidi se iz toga njihove visokorodjenosti oštra predvidjenost.

Šandor. Kakvo je posluvanje kmetov, njihova jakost, činovnikov čovečnost i vernost. Naglo: Skorom sem i pozabil gospou poštamester! prosim papira, moram list pisati vu varaš, kojega prosim taki naj budu dobri štafčetom ekspederati.

Lovasdy. Od srca; tam na stolu je sve pripravljeno. Šandor pojde k stolu, sedne i piše. Lovasdy vu sebi. Kakva nenadana sreća to treba hasnuvati. Ov je došel od mene tolnača prosit, s menom se želi spominati, dobro je, na svaki način, to i meni s dobičkom hodi. Ve moj gospou upravitel! vezda bum vendar vidli, koj je od nas dvéh jakši haha! bum vidli, gdo je vek-i gospou vu selu, ve bum vidli, gdo more prvo škoditi drugomu. Sve budem povedal baronu kaj znam i neznam, zavadjal bi se, da ga nezadrži vu službi, né, né, nebude ga mogel duže trpeti.

Šandor piše: Jedna mala nesreća me dostigla na putu.

Lovasdy. Imel sem sreću čuti, jako mi je žal. Na stranu. Morti je v stiski, treba su mu penezi, hm! hm! vnogo penez, kak bi si ga mogel zavegati!

Šandor smota list, i započati ga. Ta je list.

Lovasdy: Budem se žuril odposlati ga.

Šandor. Pišem mojemu agentu, da mi odmah naj pošle tristo cekinov. Naj si premislju gospou poštamester! sim idući zgubil sem mošija s penezi; istina mala stvar, ali mi je vu tulikom vendar žal, ar sem hotel probati s njimi činovnike, još prvo nego bi moju nakanu od družine zezuali. Kad se morem nadjati odgovora?

Lovasdy. Za dva dni.

Šandor. Dugo je to! Kaj sem čineći? Dvadeset cekinov bi s drage volje na osem dni interesa platil.

Lovasdy na stranu: Dvadeset cekinov! k Šandoru. Ja bi imel nekaj ležeciga novca, morti bi mogel kak tuliko skup nabrati.

Šandor. Gjegjeren, dober moj človek! po takvom anda niti pisati mi nije potrebno. Podraplje list. Ov koj dan dojde moj sekretarius, onda njim peneze zafaljeno nazad povrnem.

Lovasdy. Držim si za dužnoit njim na službu biti visokorodjeni gospou!

Šandor. Dosta naj bude ve od toga! Ja bum nekaj pital gospou poštamestra, prosim naj mi po istini povēju! Kak idu ovd i posli?

Lovasdy. Borme neredno, vnogo bi se od toga govoriti, gospoćija bi mogla dvaput tuliko nutri zeti, ali dohodek i v drugu mosuju curi.

Šandor. Prosim, bum si napisal. Izvadi zepnu knjižicu i piše. Dohodek, mošija.

Lovasdy. Gospodarstvo celo ide, kmetija je pokvarjena, upravitel sebi gospodar i nepozna drugo od luksuša, na veliko puše, s četiremi se vozi, vu pozlaćenom mentenu hodižena mu pozlaćene čipke uosi, tak kak je moj dlan široke.

Šandor piše: Luksuš, puše, četiri konji, menten, žena, čipke.

Lovasdy: ja kakti poštamester sve čujem i najbolje znam kak je hudi človek upravitel.

Šandor piše: poštamester, hudi človek.

Lovasdy. Prosim ponizno! dostojali su pofaleti; naj dostoju upravitela napisati.

Šandor. Dobro je, samo dalje.

Lovasdy. Stana se hoćeju porušiti.

Šandor piše. Stanja. Prav kak si hoće zepnu knjižicu obrnuti, izpadne mu ona z ruke, i svakojački papiri na pod zeuriju Lovasdy se brzo prigne i hoće nje skup pobrati.

Lovasdy. Naj dopustiju njihova visokorodjenost!

Sandor. Prokleta pripećenje.

Lovasdy. Zdigne jeden list, pogledne napis, i jeden korak nazad stane. Kaj je to? Am je to moje pismo!

Šandor na stranu. S bogom mi je sva meštija!

Lovasdy. Kaj znamenuje to? Da prek list, i vizitera Šandora, koj se njegovomu pogledu vugiba. Tu je list visokorodjeni gospone! Na stranu. Tak mi Bog naj pomore, ako nije to moj sin! gde su mi oči bile, za istinu on je to.

Šandor na stranu. Već je svemu kraj. K Lovasdy-u. Naj prosim dalje nastaviju svoj govor.

Pojavljene je šesto.

Kristina, Prveši.

Kristina. Morti njihova visokorodjenost kaj pred obedom zapovēdaju?

Šandor. Zafalim lepo! Na stranu. Prešel mi je ves appetit.

Lovasdy. Kristinu k sebi potegne šepce njoj vu vuh: Veruj mi! svoj lastoviti list sem videl.

Šandor vu sebi. Kak šepceju! segurno me je prepoznal.

Kristina potajnu prama Lovasdy u. Ne, nije on to, Šandor je čisto drugačiji! k Šandoru. Kaj ne njihova visokorodjenost nisu nas Šandor?

Lovasdy. Kristina! kaj delaš?

Kristina. Kaj ne? Njihova visoko visokorodjenost nisu iz Lovasdy-ove krvi? Ne, ja bi ga taki bila poznala.

Lovasdy. Kristina! šuti.

Šandor. Neznam, koja prevarjena misel govori iz ove drage gospoćine. Na veliko mi veselje služilo, ako bi član ove vrēdne korenike mogel biti, ali v istinu....

Lovasdy na stranu. On je, čekaj samo dečko! proti Kristini. Hodi v moju hižu! k Šandoru. Visokorodjeni gospone! ja idem po obećane peneze, naj dostoju za toga malo pričakati. Na stranu. Zločesto dete. (Drugiput dalje).

Kaj je novoga?

Od više stranih pišeju da ovo leto, kaj se žita tiče, nebudu najbolša. Pšenica se letos svigdi bolše kaže kak lani; hrži su slabe, gorice nam se jako lepe kažeju i po tem i vino dobro bude, sada bude takodjer vnogo samo ako vihar i tuče nebudu skončala.

Kállai Béni minister koj vodi napredek Bosnije i Hercegovine, jako lepo je vu red vzel ove zapušćene države. Vezda putuje vu Hercegoviniji, da se osobno osvedoči i da vidi, koje potreboće bude treba, da vrćini. Svigdi s velikom paradom ga primiju.

Jako velike vežbanje bude se na Adrianskom morju držalo od Austrijske-Magyarske strani. Započetak bude pri Trstu i dokončalo se bude kod Pole.

Francuzi su vu miru jerbo su dovršili boj s Kihinom i mirušću su dokončali medju sobom.

Odsudjenje jednoga koj je čemer me al. Iz Pariza čujemo, da je proti Pel Albert vurar trpel sud 14. juniuša do jedenaiste vure vnoči i 15. v jutro ob pol jedni vuri prešteli su odsudu. Pela su odslobodili od toga, da si je on zaklal ženu, ali su ga opet obrkivili, da je Böhmer Elizu zaklal i mrtvo telo na falate zrezal i zežgal. Zato su ga na smrt odsudili, Pel Albert mirno je poslušal suda i samo je rekel: Predajem se, ali najte pozabiti da ste nedužnoga odsudili. Pel se je navek tak držal, kak i tri dni predi, dok je pod iztražom bil. Posumnjali su na njega, da je čemera mešal, od koga svaki veli, da nije samo one zločine počiniš s kojimi su ga krivili, nego i vnoge druge.

Žalostni dogodjaj pripetil se je ove dane na bečko-liesingski železni prugi. Pri jednim zavoju, tresnula je mašina vu ječna kola, koja su prav hotela prek železnice prejeti. Kola su se sva na falate zdrobila, a vu kolih pet jih je težke rane dobilo, a šesti Hayer fabrikant je mrtev ostal na nesrećnom mestu. Odgovorni budeju vahtari, koji su zanemarali zaprijeti rampe.

Ubojnik frater. Strašen dogodjaj čujemo iz Marošvašarhelya, koj se je pripetil vu ondešnjim mirovitskim kloštru. 13. ovoga meseca okolo devete vure, kad je gvardian

Csáki Dénes išel po štenjgah gori, strelil ga je službujući frater vu vrat, i da se je starec ogledal, strelil ga je još jedenput vu celo. Na strelanje skup su dobežali svi stanovniki kloštra, i počeli su vraćiti krvavoga starca. Fletno su dozvali doktora, koj je taki rekel, da rane nisu pogibelne, a kugle, koje su na 2 cm. bile vu telu, lahko je vun izvadil. Fratra su pak vlovili i svezali i onda predali žandarškomu kapitanu, koj je sam došel na krvavo mesto. Kapitan je taki na prě pozval fratra, ali je frater samo tuliko rekel, da si je on već to sve naprvo premislil. Drugi den izslužal ga je kraljevski sudec, ali niti njemu nije hotel povedati zločinstva. Po tom bude se dakle stopram onda zeznalo sve, kad budu presidenta izslužali.

Španjolska kolera. Vu Madridu jih je ove dane bilo 8 betežnih i 2 mrtvih vu Velenčiji državi 58 betežnih i 22 mrtvih, vu Castelonu 54 betežnih 28 mrtvih, vu Nunciji državi 52 betežnih i 17 mrtvih, vu Alicante državi 4 betežnih i 7 mrtvih. Kak doktori veliju, nije to prava kolera. Calleja profesor rekel je vu senatušu, da po doktorskom mišljenju vu Madridu, gde je od 6-oga do 13-oga bilo 23 betežnih i 16 mrtvih, niti jedenput nije bilo moći azijansku koleru konstatirati. Ovi sumnjivi dogodjaji spadaju k onomu betegu, koj je već gustokrat trpel vu španjolskoj i zove se madridska kólka.

Nekaj za kratek Cas

Jednoga staroga gizdavca pohodil je njegov prijatelj već zaran vu jutro, prav kada si je on svoje mustače farbal. Glej, prijatelj rekel je gizdavce, moji lasi su ti jošće čisto črni, a brada pak mustači su mi čisto već dosedili. Poveč mi prosim te, kak je to? „Dragi moj, to je prez dvojbe zato, kajti su tvoji mustači s bradom vnogo više delali nego li tvoja glava“.

Vu jednoj krčmi pregledaval je jeden gospou na stolu ležeći papir, gde je bilo napisano, kaj koja hrana košta. Na zadnje reče kelneru, „Ovdi neimate zapisano kaj košta salata?“ „Nju dobite zabadav“ rekel je kelner. „A kruh?“ „I on se neraćuna“, rekel je opet kelner. Tak naj mi onda doneseju kruha i porciju salate.

CÉNA ŽITKA

Kuruza na vagi	6.60	6.63
Pšenica „ „	7.90	8
Hrž „ „	7	7.25
Jčemen „ „	6.80	7.30
Zob „ „	7.50	7.75

LOTTERIJA

Gradec 1885 13 Juniuša

44. 54. 15. 70. 85.

Szerkesztő: MARGITAI JOZSEF urednik.

1846. tkv. 84.

Arverési hirdetmény kivonat

A csáktornyai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság részéről hözkirré létetik miként JURJICS JÁNOS és POLONICS MÁRIA vucsetinezi lakosoknak POLONICS GYÖRGY vukancoveci lakos végrehajtást szenedő ellen 24. r. tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó csáktornyai kir. járásbíróság területén lévő V-ik hegykerület községben fekvő 68 sz. tjkvben 81 hrsz. alatt felvett s 2089 frt becsült ingatlanok s tartozékai folyó évi

julius hó 10-ik napján délelötti 10 órakor

V. hegykerület község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapítandó kikáltási áron alul is eladatni fognak.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kiáltási áranak 10 százalékát vagyis 208 frt. 90 kr. készpénzben, vagy az 1881. vi LX. t. cz. 42 §-ában előirt óvadékképes papirban a kikültözött kezéhez leteni, a többi feltételek a bíróság nál megtekinthetők.

Kelt Csáktornyan, a kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság nál 1884-ik évi október hó 31-ik napján.

Arverési hirdetmény-kivonat.

A csáktornyai kir. járásbírósa mint telek-könyvi hatóság részéről közhirre tetetik, miként Neumann Ignác csáktornyai lakosnak Pintarics Ferenc a neje stridói lakos végrehajtást szenved ellen 200 frt kr. tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a nagy-kánizsai kir. törvényszék területéhez tartozó csáktornyai kir. járásbírósa területén levő a III-ik hegykerületi községben fekvő 84-ik sz. 1. 2. sor, 1221/2. hr. sz. alatt felvett s 1837 trtra becsült ingatlanok s tartozékai folyó évi

július hó 11 dik napjának d. e. 10 órakor

III ik hegykerület község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapítandó kikiáltási áron alul is eladatni fognak

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10 százalékát, vagyis 183 frt 70 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában előirt óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni, a többi feltételek a bíróságnál megtekinthetők.

Kelt Csáktornyan, a kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóságnál 1885-ik évi január hó 18-ik napján. 251 1-1

296 szám. 1885.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kir bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. 103. § a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a Csáktornyai kir. járásbírósa 4072 3892 4268 számú végzése által Malits, Mayerscsák Laura és Mayer Salamon végrehajtónak javára 505 frt. 30 kr tőke és ennek járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírósággal lefoglalt és 607 frt. 60 krra becsült Kursánczen kocsi kerek, hordók, zsupp göré, gazdasági eszközök, szalma, széna, lóhere, gabona és méhek Ternovcsák és Orehovcsákon. buza, rozs, zab, búkköny, széna, szalma és búkköny-szalmából álló ingóságoknak nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis Kursánczen leendő eszközzésére

1885-ik év július hó 1-ső napjának delutan 3 óraja

és folytatólag Ternovcsák és Orehovcsákon

1885 évi július 2 napjának d. e. 9 óraja

határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881 évi LX. t. cz. 107 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is készpénz tizedes mellett eladatni fognak.

Mindazok kik elsőbbségi jogokat vélnek érvényesíthetni, kereseteiket vagy szóbeli jelenéseiket az árverés megkezdéseig alulirt bir. végrehajtóhoz adják be.

Az elől verendő ingóságok vételára az 1881 évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Csáktornyan 1885-ik évi június hó 18 napján.

Molnár József
kik. bir. végreh.

249 1-1

6586. sz. tkv. 884.

Arverési hirdetmény.

A csáktornyai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság által ezennel közhirre tetetik, hogy Zalamegye összesített árvtára végrehajtónak, BARANASITS MIHÁLY és neje a-hráscsáni lakos végrehajtást szenvedettek elleni 108 frt. tőke s járuléka iránti végrehajtási ügyben az a. hráscsáni 4. sz. tjkvben A I 57. 73. 285. 423 hrszám a. BARANASITS MIHÁLY és neje KOLLARITS REGINA tulajdonául részben felvett 373 frtra becsült az a.-hráscsáni 88. sz. tjkvben A I 151. 112. nrsz. a. részben ugyanazok tulajdonául felvett 155 frtra becsült, az alsó hráscsáni 98. sz. tjkvben A I 119 hrsz. a 1/3 részben ugyanazok tulajdonául felvett 120 frtra becsült az alsó hráscsáni 89. sz. tjkvben A 1 362 hrsz. a 1/3 részben ugyan azok tulajdonául felvett 6 frtra becsült ingatlanok az

1885 évi július 2-ik napjának d. e. 10 órakor

Alsó Hráscsán községi házánál megtartandó nyilvános bírói árverésen elfognak adadni.

Kikiáltási árak a fennebb kített becsárók, melyen alul is az árverésre kitézett birtokok elfognak telekkönyvként külön-külön adadni.

Arverezni kívánók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%át becsérték szerint készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a csáktornyai kir. bíróság tkvi osztályánál s A-Hráscsáni község előjáróságánál megtekinthetők.

Kelt Csáktornyan a kir. bíróság mint tkvi hatóságnál 1885 január hó 28-án. 247 2-3

Arverési hirdetmény.

A csáktornyai takarékpénztár részvény-társulat által

közhirre tetetik, miszerint új házának helyiségeit és pedig: egy üzlethelyiséget kézraktár és pincével, továbbá az első emeleten 6 esetleg 7 szoba, konyha, éléskamra, padlár, fakamra, mosókonyha és pincéből álló lakást,

f. évi július hó 1-én délutáni 3 órakor

írásbeli ajánlatok és szóbeli árverés útján.

f. évi október hó 1-sejétől

3 egymásután következő évre bérbe adja.

A szóbeli árverés a társulat üzlethelyiségében tartatik meg. — hova az írásbeli ajánlatok is intézendők.

Kelt Csáktornyan, 1885. június hó 5-én.

A csáktornyai takarékpénztár részv. társ. igazgatótanácsa.

248 2 *

Az összes savanyuvizek királya.

MAGYAR SAVANYUVIZ

Széchenyi-forrás

Természetes, nem mesterséggel előállított forrásvíz, ÖTSZÖRÖSEN VEGYELEMEZVE

Kitünő asztali víz.

Orvosi kitünőségek által ajánlva.

Tartalma:

Széchenyi-forrás (Magy. orsz.)	Gleichenbergi (Steierhon)	Radetzi (Steierhon)	Krondorfi (Csehország)	Mohai (Magyar orsz.)	Griesslúthi (Csehország)	Deutsch kreutz (Magy. orsz.)	Gizellaforrás (Steierhon)
97	79	84	48	48	43	41	50

Vogler József, tulajdonos

Kapható minden nagyobb fűszerkereskedésben
Főraktár Csáktornyan: SZTRÁHIA TESTVÉREKNÉL.

Hamisítások kikerülése céljából a dugasznak viz felé fordított része „Petancz” körirattal van ellátva.

Nagy tévedés volna, a savanyuviz jóságát egyedül a pezsgés után megítélni. Azon savanyuvizek, melyek az oly nagybecsült és gyógyhatásos savaknak (alkalium) csak csekély mennyiséget tartalmaznak, — mi által a bor kellemetlen sava kötve és így az kellemes edeskes ízűvé válik, rendszerint erősen habzanak, mert a kevés mennyiségű szesz (szénsav) majd semmi által megtartva vagy kötve nem lesz és így gyorsan pezsgőve elpárolog.

Ily vizekről azt szokás mondani, hogy a bort savanyítja. Azonban egészen megbízható felvilágosítást a savanyuviz értékéről nyújt a vegytani vizsgálat, a mikor a legnagyobb súly a legbecsebb részekre: szénsav, szénsavas natrium, Chlor-natrium és Lithionra lesz fektetve. Azon savanyuviz mely a fentieket legdusabb mennyiségben tartalmazza, a legjobb.

ÓVÁS. Legújabb időben a stajer forrásokból oly savanyuvizek jönnek forgalomba, melyek vascsövek közt folynak, és melyeknek alkalmazása magyar savanyuvizeknél mint az egészségre káros hatású, tiftva van.

MAGYAR SAVANYUVIZ

245 3 *

EUROPA szénsavban leg-gazdagabb nat-ronlithion-for-rás.

legmélyebb forrás 40 mtr.

Kitüntette Bécsben és Trieszben

PETAN CZ
túrasszombati járás utolsó posta REGEDE.

VAGY VÁLASZTÉK MENVASSZONI ÉKSZEREBEN

Alapított 1873. évben. **HERLINGER M.** Alapított 1873. évben.

óras és ékszerész, Csáktornyan.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát mindennemű órák, arany, ezüstárak és ékszerekből legfin. kiállítva, a tárgyak mindegyike a cs. k. fémjelző hivatal által felülvizsgálva és fémjelézve van.

Mindennemű **RÉGI ÓRÁKAT.** ugyszintén

ARANY- és EZÜST TARGYAKAT javítás végett jöttállás mellett, elvállalok.

Regi tárgyak cserébe a legmagasabb árban átvétnék.

NB: Bátorodom még jól berendezett optikai aruraktáromat is a n. é. közön-ség szives figyelmébe ajánlani. 209 15—

Vidéki megrendelések lelkiismeretesen és pontosan eszközölnék

VAGY VÁLASZTÉK SZÜLETÉSNAPI AJÁNDEKORBAN